

20. oktober 2020

ZATIRANJE PLEVELOV V OZIMNIH ŽITIH

Setev ozimnih žit je marsikje že zaključena, drugod še poteka in bo predvidoma dokončana do konca meseca. Posevki, posejani v prvi polovici meseca, že vznikajo.

Zatiranje plevelov je eden od najpomembnejših agrotehničnih ukrepov, potrebnih za doseganje pričakovanih pridelkov žit, tako glede kakovosti kot količine. Ukrep je mogoče izvajati v jesenskem ali spomladanskem obdobju. Bolj razširjeno je spomladansko zatiranje, vendar ima tudi jesenska raba herbicidov svoje prednosti, ki jih ne kaže prezreti.

Zadnja leta so jeseni in zime precej toplejše, kot so bile včasih, kar omogoča jesenskim posevkom razmeroma hitro rast že kmalu po vzniku in tudi kasneje v toplih obdobjih zimskih mesecev. Nema lokrat so žita že pred zimo dobro razvita, skupaj z njimi pa tudi pleveli. Težave so lahko zlasti v zgodaj sejanih ječmenih. V tako razvitih posevkih je spomladansko škropljenje težje izvedljivo in slabše učinkovito, saj so mnogi pleveli takrat že preveliki in jih herbicidi slabše zatirajo, oz. je za zadovoljiv učinek potreben večji odmerek. To še posebej velja za enoletne trave kot je npr. navadni srakoperec ali njivski lisičji rep in še nekateri. Te plevela lahko učinkovito zatiramo prav v začetnih obdobjih rasti, ko imajo razvite enega do tri liste, kasneje je učinkovitost herbicidov občutno slabša. Tudi širokolistne plevela kot so jetičnik, mrtva kopriva, plešec, njivska vijolica, plezajoča lakota in podobni je najbolje zatirati od vznika pa do razvoja 2 do 6 pravih listov. O potrebi po jesenskem škropljenju se torej odločamo predvsem glede na razvitost plevelov. Če imajo enoletne trave (npr. srakoperec) do konca oktobra že razvita dva lista (BBCH 12) je jesensko tretiranje smiselno. Najbolje je uporabiti herbicid s širokim spektrom delovanja proti najpomembnejšim travnim in širokolistnim plevelom, s kombiniranim delovanjem prek tal in listov. Kadar na njivah izstopajo travni pleveli je priporočljivo uporabiti sredstvo s poudarjenim delovanjem na travne plevela, če imamo težave npr. s smolencem je treba izbrati sredstvo, ki dobro zatira tudi ta plevel ali pa bo treba opraviti korekcijsko škropljenje spomladi.

Herbicidi, ki jih je možno uporabiti v jeseni in/ali zgodaj spomladi so navedeni v spodnji razpredelnici. Pri izbiri sredstev je treba upoštevati navodila proizvajalcev, vremenske (temperaturne) razmere v času škropljenja ter razvoj žit in plevela. Za dobro delovanje talnih herbicidov morajo biti tla ob škropljenju dovolj vlažna.

Tabela: Herbicidi za jesensko in zgodnje-spomladansko zatiranje plevelov v žitih

Pripravek aktivna snov	Odmerek (kg, l/ha)	Podatki iz registracije	
		Žito* / čas rabe	Zatiranje
Alister new diflufenikan jodosulfuron mezosulfuron	1	P / Jeseni oz. konec zime ali zgodaj spomladi, od dveh razvitih listov do konca razraščanja (BBCH 12-29)	Ozkolistni in širokolistni plevel
Alliance diflufenican metsulfuron	0,1	P, J, R, T / Spomladi, od tretjega lista do konca razraščanja (BBCH 10-29)	Enoletni širokolistni pleveli
Arnold diflufenikan flufenacet	0,6	P / Pred vznikom (BBCH 00-09) ali po vzniku, ko je razvit prvi list, do dveh stranskih poganjkov (BBCH 11- 22)	Ozkolistni in širokolistni pleveli
Atlantis star jodosulfuron mezosulfuron tienkarbazon	0,2-0,33	P, T / Spomladi, od treh listov do faze, ko je drugo kolence največ 2 cm nad prvim kolencem (BBCH 13-32)	Enoletni ozkolistni in nekateri širokolistni pleveli
Axial pinoksaden	0,6-1,2	P, J / Spomladi, od treh listov do pojava zastavičarja (BBCH 13-39) oziroma, ko je plevel v razvojni fazi 1-6 listov ali ko ima razvita 3-4 kolenca	Enoletni ozkolistni pleveli
Axial one florasulam pinoksaden	1-1,3	P, J / Spomladi, od prvega pravega lista do faze, ko je viden zastavičar (BBCH 11-37)	Nekateri širokolistni in ozkolistni pleveli
Bizon diflufenikan florasulam penoksulam	1	P, J, R, T, Pi / Od prvega lista do razraščanja (BBCH 11-23), rž od prvega do četrtega lista (BBCH 11-14)	Jesensko zatiranje enoletnega širokolistnega plevela in navadnega srakoperca
Boxer prosulfokarb	5	P, J, R / V jeseni pred vznikom ali po vzniku,	Ozkolistni in širokolistni pleveli

		ko imajo žita en list pa do začetka razraščanja (BBCH 11-21)	
Fluent 500 SC flufenacet	0,4	P, J / V jesenskem času, od prvega do šestega lista (BBCH 10-16)	Zmanjševanje zapleveljenosti z njivskim lisičjim repom in navadnim srakopercem
Lector delta diflufenikan, florasulam	0,075 – 0,1	P, J, R, T V jeseni od dveh listov do dveh stranskih poganjkov (BBCH12-22) ali spomladi, od prvega stranskega poganjka do drugega kolenca (BBCH 21-32)	Širokolistni pleveli
Sharpen 33 EC pendimetalin	3-5	P / Pred vznikom posevka (BBCH00-09) ali takoj po vzniku (BBCH10-13) jeseni ali spomladi	Enoletni ozkolistni in širokolistni pleveli
Sharpen 40 EC pendimetalin	2,5-4	P / Pred vznikom posevka (BBCH 00-09) ali takoj po vzniku (BBCH 10-13) jeseni ali spomladi	Enoletni ozkolistni in širokolistni pleveli
Stomp aqua pendimetalin	2,9	P, J, R, T Od pred vznikom do začetka kolenčenja (BBCH 00-30)	Enoletni ozkolistni in širokolistni pleveli
Trinity diflufenikan klorotoluron pendimetalin	2	P, J, R, T Od prvega do tretjega lista (BBCH 10-13)	Enoletni ozkolistni in širokolistni pleveli
Tolurex 50 SC klorotoluron	2,5-4	P, J Od prvega do tretjega lista pa do začetka razraščanja (BBCH 11-21)	Enoletni ozkolistni in širokolistni pleveli; ne pri pozni setvi ali kadar obstaja možnost zmrzali; ne na lahkih tleh.

*P-pšenica, J-ječmen, O-oves, R-rž, T-tritikala, Pi-pira

Pripravili: Meta Urbančič Zemljič, Neja Marolt, David Snoj, Primož Žigon